

Stichting Kartuizerklooster Sinte Sophia van Constantinopel

p.a. Kasterensestraat 15

5298 NV Liempde

www.kartuizerklooster.nl / info@kartuizerklooster.nl

Het project rondom het Kartuizerklooster Sinte Sophia van Constantinopel wordt financieel gesteund door Stichting Streekrekening Het Groene Woud, De Streekorganisatie Het Groene Woud en De Meierij, Provincie Noord-Brabant, Schatten van Brabant, Stichting tot Behoud Cultureel Erfgoed Liempde, Mr. Paul de Gruyterstichting, Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij, Prins Bernhard Cultuurfonds Noord-Brabant, Brabants Landschap, en de gemeenten Boxtel, Vught en Sint-Oedenrode.

Beeldmerk: Huub Thorissen

Uitgave: Januari 2011

KARTUIZERKLOOSTER SINTE SOPHIA VAN CONSTANTINOPEL

Wat zijn Kartuziers?

Kartuziers zijn kloosterlingen die een leven leiden van gebed en meditatie. Ze behoren tot een orde die in Frankrijk ontstaan is in 1084. Deze orde heeft zich over heel Europa verspreid. Het leven van een kartuizer is gebaseerd op samenwonen in een klooster in combinatie met een grote mate van eenzaamheid. Deze levenswijze is aan hun kloostergebouwen te herkennen. De monniken wonen ieder in een apart huisje met een afgesloten tuintje. Slechts enkele keren per etmaal komen ze in de kloosterkerk bij elkaar en alleen op zondag eten ze gemeenschappelijk. Eén keer per week mogen ze ter ontspanning samen wandelen in een afgeperkt gebied rond het klooster, ver verwijderd van de bewoonde wereld.

Herinnering aan de kartuziers (Taalstraat in Vught)

Kartuizers in Olland, Vught en Antwerpen

Het kartuizerklooster dat in 1465 gesticht is in Olland aan de Dommel is al jarenlang een bron van vele plaatselijke verhalen. Binnen het dorp is de kloosterstichting wellicht de belangrijkste lokale historische gebeurtenis. Het kartuizerklooster Sinte Sophia van Constantinopel heeft de omgeving sterk beïnvloed door het exploiteren van boerderijen en het gebruik van akkers en weiden tussen de Dommel en de Geelders. De Bossche kanunnik Ludolf van de Water had een groot gebied in deze regio aan de kartuizers geschonken.

Het klooster zelf is verdwenen maar de goederen zijn tot ver in de 17de eeuw in bezit van de kartuizers gebleven. Enkele kartuizerhoeves en ontginningskenmerken zijn ook nu nog zeer gaaf aanwezig en behoren tot dé beleefbare kernkwaliteiten van Het Groene Woud. Na een kort verblijf in Olland en op de Eikendonk (Den Dungen) hebben de kartuizers ruim een eeuw in Vught gewoond. In 1625 besloten ze wegens de religieuze en politieke problemen in de Meierij te verhuizen naar Antwerpen.

Wat kan het klooster vandaag nog voor de streek betekenen?

Kloosters en de daarbij behorende gebouwen en omliggende gebruiksgronden zijn belangrijke historische componenten van het Meierijlandschap. De relictien van deze landschappen worden tot de kernkwaliteiten van het "Nationaal Landschap Het Groene Woud" gerekend. Kartuizerkloosters zijn altijd zeldzaam geweest vanwege de hoge kosten die nodig waren voor hun stichting en het onderhoud van de monniken. De (korte) aanwezigheid van een dergelijk klooster in Olland biedt een kans om de historische context van het dorp en de omgeving meer inhoud en betekenis te geven.

Kartuizerhoeve "Het Groot Duijfhuis" Kasteren, Liempde

Er wordt een verhaal toegevoegd aan het verleden van de streek. Het is bovendien een zeer boeiend relaas over kloosterleven, lokale en bovenlokale politiek, en gebruik van gronden en boerderijen ten behoeve van een groep mensen met een bijzondere missie. Het lange verblijf in Vught kent vergelijkbare historische elementen. Naast het culturele belang is de tastbare aanwezigheid van een degelijke kloosterorde een aanknopingspunt voor plaatselijke ondernemers om hieraan initiatieven te koppelen die zowel voor henzelf als voor toeristen en de plaatselijke bevolking een grote meerwaarde kunnen hebben.

Wat wil de Stichting Kartuizerklooster Sinte Sophia van Constantinopel?

De stichting heeft in haar project "Kartuizerklooster onthult geheimen aan de Dommel" een aantal doelen geformuleerd.

Allereerst wil deze groep betrokkenen het verhaal van het klooster Sinte Sophia van Constantinopel vertellen. Hiervoor is studie nodig. Tot voor kort had men de indruk dat het kloosterarchief door de vele verhuizingen grotendeels verdwenen was. Onlangs bleek onverwacht dat veel belangrijke documenten nog aanwezig zijn zodat vele vragen rondom het klooster opgelost kunnen worden. Dit materiaal moet onderzocht en beschreven en uiteindelijk openbaar gemaakt worden.

Als tweede moeten de onthullingen die de oude archieven kunnen opleveren resulteren in een veldaanwijzing van de plaats van het voormalige klooster aan de Dommel. Mogelijk sluit deze locatie aan bij bestaande fiets- en wandelroutes, anders zal hierin worden voorzien. Ook andere plekken die een verband met de kartuizers blijken te hebben, kunnen aangeduid worden ten behoeve van toeristische en educatieve doeleinden.

Een derde optie in het totale project is om samen met lokale en regionale ondernemers marktgerichte activiteiten op te zetten. Hierbij kan gedacht worden aan producten, arrangementen of evenementen die met hun inhoud of uitstraling een relatie met de kartuizermonniken hebben.

Uitvoerende partners

De deelprojecten worden mede uitgevoerd door VZW Cartusiana, Stichting Roois Cultureel Erfgoed, Brabants Historisch Informatie Centrum en Stichting Het Groene Woud in uitvoering.